

N:o 16.

Af Herr I. Asklöf: om ändring af 20 kap. 18 § Strafflagen.

En efter menskelig lag att döma grof missdådare, hvilken med sitt lif försonat sina brott, lärer under beredsetiden för sin själasörjare meddelat sina tankar angående anledningen hvarför mången, som första gången beträdd brottets bana, förhindras att derifrån återvända, och merendels blifver nödsakad att fortsätta sin brottsliga lefnad. Denna anledning skulle vara att finna i det lagstadgande, som föreskrifver, att när någon för första gången straffas för stöld, skall i hans prestebetyg anteckning inflyta om förlust af medborgerligt förtroende. Otvifvelaktigt måste man ock erkänna, att detta vanfrejdande intyg, hvarmed han förpassas från fängelset till hemorten och hvilket sedermera under kortare eller längre, dock städse allt för lång tid åtföljer honom, äfven om han vill försöka på annan ort, der han hoppas det begångna brottet ej vara känt, söka sin utkomst — för honom medför den största svårighet, ja snart sagdt omöjlighet, att på ärligt sätt förskaffa sig sitt uppehälle. Tillbakavisad af hvarje arbetsgifvare, till hvilken han vänder sig för att söka arbete, drifves han förr eller senare till förnyande af brott, viss om att derigenom åtminstone undgå de lidanden, hvilka åtfölja saken af föda och husrum. Det bör sålunda för människovännen utgöra ett af de angelägnaste och ädlaste bemödanden att söka minska de svårigheter, hvilka möta den straffade brottslingen vid hans bemödande att blifva en nyttig medlem af samhället. Väl är det sannt, att den enskilda verksamhet, som egnats åt detta mål, samt de räddningsanstalter, hvilka för samma syfte blifvit upprättade, i ädla bemödanden för brottslingars förbättring uppföra både tid och möda, oberäknadt betydliga kostnader, men endast ett fåtal af den stora mängden straffade brottslingar finner här mottagande och skydd. Om därför lagstiftaren kan utfinna något verksamt medel, hvarigenom, utan uppoffring af straffets skärpa, den felande kunde lättare blifva inom samhället åter upptagen, och hvilket medel naturligtvis skulle tillämpas endast på sådana brottslingar, hvilka *första gången* straffats för stöld, skulle derigenom tvenne stora fördelar vinnas, nemligen den första och viktigaste, brottslingens förbättring; samt den andra, en större eller mindre besparing i anslagen

för fångvården. Att afskaffande af vanfnejdbetygets upptagande i de vanliga prest-bevisen för sådana brottslingar, som första gången begått stöld, skulle blifva särdeles verksamt, är mer än sannolikt; huruvida en sådan åtgärd låter sig verkställa, utan att minska den straffbestämmelse, hvartill den brottslige genom sin dåliga handling gjort sig saker, är jag alltför litet hemmastadd i lagkunskap för att kunna afgöra. För möjliggörande häraf synes mig också endast en utväg finnas, nemligen, att helt och hållet borttaga straffbestämmelsen om förlust af medborgerligt förtroende för sådana brottslingar, hvarom här är frågan, i hvilket fall tiden för ådömdt straffarbete i stället kunde höjas, om så anses behöfligt.

Strafflagens 20:de kapitel, som innehåller straffbestämmelserna för stöld, föreskrifver i 1 § för första gången begånget dylikt brott, att straffet, då värdet går utöfver 15 kronor, skall bestå i straffarbete högst 6 månader. Går värdet ej öfver 15 kronor, straffas enligt 2 § brottet, under benämning snatteri, med böter högst 100 kronor eller fängelse högst 6 månader. Vid brott efter 1:a § tillkommer enligt 18 § förlust af medborgerligt förtroende på viss tid, hvilket vanfnejdstraff ej eger rum för snatteri. En krona eller blott några ören i skilnad på värdet å det tillgripna är sålunda tillräckligt att medföra den högre straffbestämmelsen, hvaraf svåraste delen just består i det efterföljande vanfnejdstraffet. Tvenne personer, tillhörande samhällets olycksbarn, föröfva hvar för sig olofligt tillgrepp; motivet till bådas brottsliga handling *kan* vara att derigenom stilla hungern, men kan ock vara att stilla begäret efter spritdrycker. Hvardera tillgripa de hvad de öfverkomma, exempelvis en klädespersedel; dessa plagg värderas af domstolen, den ena till några ören *under* 15 kronor, den andra till några ören *öfver* samma belopp. Männe ej sjelfva handlingen, såsom felsteg betraktad, var *lika* hos dessa båda brottslingar, och således det endast är slumpen som bestämmer, att den ene efter ett ringa straff återgår till samhället helt och hållet fri, då deremot den andre just för det honom åtföljande vanfnejdstraffet må hända framdrifves längre och längre på brottets bana? Må sålunda värdet af det tillgripna utgöra en norm för bestämmandet af straffets ringare eller svårare beskaffenhet, men också ej föranleda till förlust af medborgerligt förtroende, då den brottsliga gerningen i grunden är lika, oafsedt det tillgripnas värde. Jag afser naturligtvis härvid, att den brottslige första gången sakfålles. Om deremot en person, som förut begått sådant brott, ännu en gång eller flera sakfålles, må då gällande lag tillämpas, då äfven vanfnejdstraffet blifver en rättmätig nödvändighet.

Att under de senare åren vår strafflagstiftning i åtskilliga hänseenden, och äfven i det nu af mig framställda, erhållit en mildare rigtning, framgår beträffande mitt förslag af tvenne Kongl. förordningar angående förändrade stadganden i afseende å frejdbetyg, intagna i författningssamlingen, den ena under N:o 4 för år 1865, samt den andra under N:o 81 för år 1873. Antagandet af mitt förslag

skulle, derom är jag öfvertygad, utgöra en välsignelsebringande fortsättning i den mildare riktning vid bestämmande af straff, hvori både Konung och Riksdag på senare tiden inslagit. Ej får man dock hoppas, att alla de felande härigenom skulle återvända såsom nyttiga medlemmar af samhället, men om också blott ett fåtal af dem derigenom räddas från vidare felsteg, vore dock ett *stort* mål vunnet.

På grund af hvad jag nu anfört får jag vördsamt föreslå:

att Riksdagen för sin del bifaller den förändring i 18 § af 20:de kapitlet strafflagen, att den hänvisning om förlust af medborgerligt förtroende för brott enligt 1 § af samma kapitel, hvilken i samma 18 § är föreskrifven, uteslutes.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 22 Januari 1877.

I. Asklöf.

N:o 17.

*Af Herr **Th. Strömberg**: Om anslag till tekniska söndags- och aftonskolan i Eskilstuna.*

Att den tekniska söndags- och aftonskolan i Eskilstuna, som redan länge varit huggad med understöd af allmänna medel, genom Kongl. Maj:ts nådiga framställning äfven nu blifvit Riksdagen anbefald till erhållande af ökadt anslag är tvifvelsutän till stor tillfredsställelse icke allenast för hela det samhälle, som för skolans bestånd underkastar sig icke obetydliga uppoffringar, utan särskildt för den industriidkande ungdom och de yrkesmän, som i denna anstalt ega den enda för dem tillgängliga bildningskällan. Dess verksamhet, såsom sådan, har af sakkunnige män blifvit fördelaktigt bedömd, och det ständigt ökade lärjungeantalet vittnar om stigande förtroende. Då härtill lägges, att många af de i näringarne anstälde ynglingar, som genomgått fullständig kurs vid skolan, kunnat med fördel tillgodogöra sig de der inhemtade kunskaperna och på ett hedrande sätt fortgå i sin praktiska verksamhet, så synas statens och kommunens uppoff-